

Raport z przeprowadzonego
monitoringu i ewaluacji
Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Rytko
na lata
2014 -2020

za rok 2020

WPROWADZENIE

System monitorowania i ewaluacji wdrażania zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytró na lata 2014 – 2020 (dalej: strategia) został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rytrze. Zakłada on, że proces monitoringu i ewaluacji jest zadaniem Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji, który został utworzony również na etapie opracowania strategii i do którego zgłoszeni zostali przedstawiciele instytucji t.j. Urzędu Gminy Rytró, Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminnego Ośrodku Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pedagogów szkolnego, Caritasu Diecezji Tarnowskiej.

Spotkania Zespołu, zgodnie z planem, powinny odbywać się co najmniej raz w roku, najdogodniej w I kwartale, podsumowując wdrażanie strategii w roku poprzednim. Spotkania mają charakter otwarty, co oznacza, że każdy, kto jest zainteresowany tematem wdrażania strategii może w nich uczestniczyć. Spotkania Zespołu zwołuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rytrze, który pełni rolę koordynatora procesu monitoringu i ewaluacji wdrażania zapisów strategii. Skład Zespołu w razie potrzeby może zostać rozszerzony.

Podczas corocznych spotkań Zespół dyskutuje o postępach z wdrażania zapisów strategii i uzgadnia wnioski i rekomendacje do dalszych etapów wdrażania strategii, ocenia stopień realizacji jej zapisów oraz zbiera materiały potrzebne do przeprowadzenia ewaluacji końcowej po sześciu latach od momentu uchwalenia strategii (I kwartał 2021 roku przewidziany jako czas ewaluacji końcowej oraz rozpoczęcie procesu aktualizacji zapisów strategii). Rezultatem pracy Zespołu jest raport z postępów w realizacji zapisów strategii, zawierający informacje o wystąpieniu ewentualnych barier w realizacji strategii, ich powodów oraz wprowadzonych środków zaradczych. Raport powinien zawierać ogólną ocenę realizacji zapisów strategii pod kątem efektywności wdrażania poszczególnych celów (proporcji nakładów ludzkich, finansowych, rzeczowych etc. do osiągniętych rezultatów), trafności (czy dobór celów operacyjnych okazał się trafny w realizacji celów strategicznych) oraz skuteczności (czy zmierzone cele zostały osiągnięte). Zespół każdego roku najpóźniej do końca marca opracowuje krótkie sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji, zgodnie ze wzorem karty monitoringu z załącznika nr 3 do strategii zwanej w tym raporcie syntetyczną kartą wyników monitoringu i ewaluacji.

W dniu 19 lutego 2020 roku odbyło się spotkanie Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytró na lata 2014 – 2020. Spotkanie zostało zwołane z inicjatywy Kierownika Gminnego Ośrodku Pomocy Społecznej w Rytrze, Pani Sylwii Ogórek. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele: Urzędu Gminy Rytró, Policji, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Gminnego Ośrodku Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pedagogów szkolnego, Caritasu Diecezji Tarnowskiej.

KONCEPCJA MONITORINGU I EWALUACJI

System monitoringu i ewaluacji wdrażania zapisów strategii został zaplanowany w sposób, który umożliwi dokonanie analizy stopnia wdrażania strategii stosunkowo niewielkim nakładem sił i środków. Pozwala na uzgodnienie oceny trafności doboru zaplanowanych priorytetów i kierunków działania, podjęcie próby oceny efektywności realizowanych przedsięwzięć, zawartych w celach operacyjnych oraz ich skuteczności względem poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Proces ten odbywa się w trybie corocznych spotkań Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji, a rezultat dyskusji Zespołu zostaje zapisany w

raporcie, takim jak ten. Dyskusja Zespołu toczy się wokół stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych w minionym roku. Każdy cel poddany jest ocenie (za pomocą pięciostopniowej skali Likerta) w jakim stopniu, według opinii członków Zespołu jest on realizowany na aktualnym etapie wdrażania strategii. Zespół uzgadnia ocenę oraz uzasadnia swoje stanowisko w danej sprawie. Taki system pracy pozwala zarówno ocenić realizowane działania w gminie, które wpisują się w cele strategiczne jak i zweryfikować, czy są obszary, w których nie ma żadnych działań, a są one uwzględnione w celach strategii oraz, co równie ważne zorientować się, czy pewne działania się nie dublują i czy lepiej nie połączyć sił i środków, wzmacniając tym samym zasięg oddziaływania (większa liczba odbiorców działania, realizacja działania również na terenach wiejskich lub odwrotnie).

Zaproponowane podejście jest świadomym konsensusem pomiędzy rozwiązaniami bardziej złożonymi, wymagającymi wnikliwszych analiz, zaangażowania większej liczby osób oraz zdecydowanie większymi kosztami, co często kończy się tym, że proces ewaluacji i monitoringu nie jest realizowany, a rozwiązaniem, które polega na opracowaniu własnymi siłami raportu z monitoringu i ewaluacji przez ośrodek pomocy społecznej. Zaproponowany w strategii model jest do przeprowadzenia własnymi zasobami lub z niewielką pomocą podmiotów zewnętrznych (np. moderowanie spotkania, wsparcie w opracowaniu raportu etc.). Refleksja i dyskusja wokół spraw związanych z wdrażaniem strategii stają się realne. Prosty sposób raportowania pozwala na zachowanie pamięci o uzgodnionych ocenach, ich uzasadnieniu oraz ew. rekomendacjach do dalszego wdrażania. Szczególnie istotnym elementem w procesie auto ewaluacji i monitorowania przebiegu prac związanych z wdrażaniem strategii jest dyskusja kluczowych aktorów lokalnej sceny o działaniach realizowanych w ramach lokalnych polityk społecznych z zakresu m.in.: zdrowia, rodziny, pracy, bezpieczeństwa, kultury, sportu, aktywności społecznej, pracy socjalnej etc. To skutkuje zwiększeniem wiedzy poszczególnych podmiotów o realizowanych działaniach, możliwością nawiązywania przez nie kolejnych relacji współpracy. Łączenie zasobów, wiedzy i działań jest niezwykle ważne dla skutecznego realizowania szeroko rozumianej aktywnej polityki społecznej w gminie Rytro.

Głównym celem monitoringu i ewaluacji wśród okresowej wdrażania strategii jest ocena stopnia realizacji wyznaczonych celów operacyjnych oraz refleksji nad trzema podstawowymi kryteriami:

- 1) efektywność – kryterium opisujące relację między nakładami a efektami interwencji.
- 2) skuteczność – kryterium opisujące, czy i w jakim stopniu oraz w jakim sensie strategia realizuje założone w niej cele (np. prowadzony w gminie program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych uznany zostanie za bardziej skuteczny, im więcej jego uczestników podejmie dzięki niemu zatrudnienie).
- 3) trafność – dostosowanie celów założonych w strategii do społecznych potrzeb w gminie.

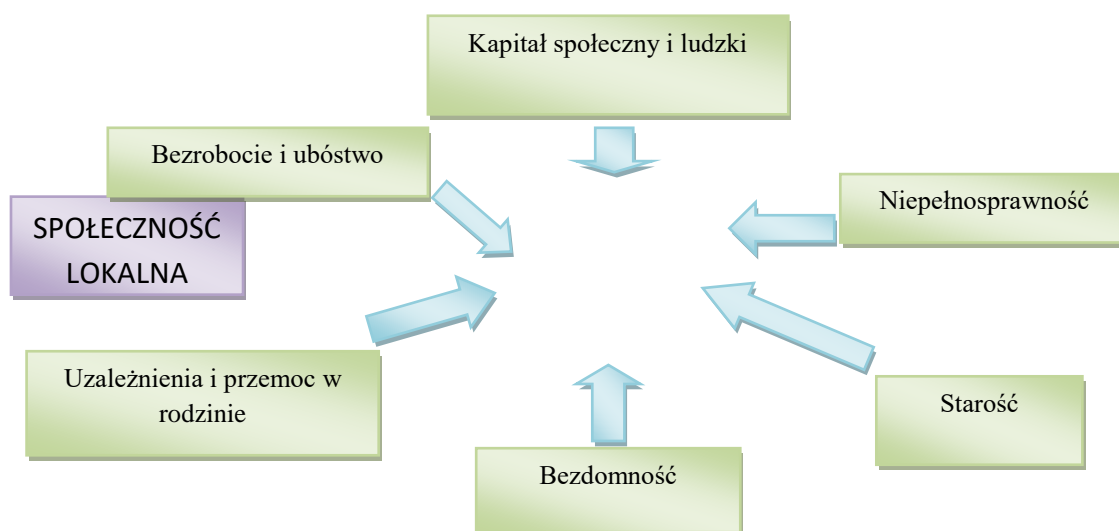
Ewaluacja końcowa (ex-post), która zostanie zrealizowana w roku 2021 będzie wynikiem częściowych analiz oraz większym przedsięwzięciem badawczym, które pozwoli podsumować pięciolate wdrażania Strategii oraz będzie punktem wyjścia w procesie aktualizacji jej zapisów. Pozwoli ona, na podstawie analizy danych zastanych oraz badań jakościowych, być może powtórzenia badania ilościowego, na wnikliwą refleksję jakości interwencji dokonanej w ramach strategii.

OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH W 2020 ROKU

Zaplanowane cele strategiczne i główne kierunki działania w strategii obejmowały osiem równoważnych obszarów:

1. Bezrobocie i ubóstwo,
2. Rodzina, dziecko i młodzież,
3. Uzależnienia i przemoc w rodzinie,
4. Bezdomność,
5. Starość,
6. Niepełnosprawność,
7. Kapitał społeczny i ludzki.

Priorytetowe obszary Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rytno na lata 2014-2020

Każdemu obszarowi przyporządkowano cel strategiczny, w ramach którego wyznaczono cele operacyjne. Poszczególne działania i projekty stały się przedmiotem programów operacyjnych. W strategii zapisano koordynatorów poszczególnych celów operacyjnych, którzy jednocześnie stali się członkami Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji i którzy powinni mieć relatywnie największą wiedzę o działaniach realizowanych w danym zakresie.

W poniższej tabeli zapisano oceny stopnia realizacji wyznaczonych celów operacyjnych, przedyskutowane podczas **spotkania Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji** oraz ich uzasadnienie za:

Rok 2020

Lp.	Cele strategiczne	Cele operacyjne	Koordynatorzy	Stopień realizacji celu w 2020 r. <i>Skala od 1 do 5:</i> <i>1 - niezrealizowany</i>	Uzasadnienie

				2-zrealizowany w małym stopniu 3-zrealizowany w średnim stopniu 4-zrealizowany w dużym stopniu 5-zrealizowany całkowicie	
1.	Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom	1/ Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy, 2/ Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego, 3/ Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	Urząd Gminy, GOPS, Powiatowy Urząd Pracy	2	Zapewnienie w trybie interwencyjnym schronienia osobie bezdomnej, Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego - wsparcie finansowe osobom ubogim w postaci zasiłków oraz wsparcie rzeczowe w postaci żywności.
2.	Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	1/ Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, 2/ Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia, 3/ Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.	Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny i ds. Przeciwdziałania Przemocy, placówki oświatowe	4	Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne (powiat), Działalność Punktu bezpośredniej pomocy, wsparcia, konsultacji, informacji dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Współpraca z Kuratorium Oświaty w ramach organizowania wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Wsparcie socjalne, materialne i rzeczowe podnoszące poziom funkcjonowania rodzin.
3.	Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz	1/ Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki, 2/ Ograniczenie skutków niepełnosprawno	Urząd Gminy, PCPR, PUP, PFRON, organizacje pozarządowe, NZOZ	3	Wsparcie socjalne, materialne i rzeczowe podnoszące poziom funkcjonowania osób starszych i z niepełnosprawnościami. Realizowanie działań

	umożliwienie im udziału w życiu społecznym	ści oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych			<p>wspierających w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i ośrodkach wsparcia dziennego.</p> <p>Wsparcie instytucjonalne, kierowanie do ŚDS i DPS.</p> <p>Działania zmierzające do utworzenia Klubu Seniora.</p> <p>Realizacja projektu socjalnego "Aktywny Senior to ja!" kierowanego do tej grupy społecznej.</p>
4.	Zapewnienie mieszkańcom, równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	<p>1/ Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,</p> <p>2/ Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p>	<p>Urząd Gminy, PCPR, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, PUP, PFRON, placówki oświatowe, NZOZ, SOIK, MOPTU</p>	3	<p>Poradnictwo socjalne, psychologiczne i prawne (powiat),</p> <p>Działalność Punktu bezpośredniej pomocy, wsparcia, konsultacji, informacji dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>Działalność wspierająca Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>Wydawanie decyzji do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych</p>
5.	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie	<p>1/ Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich,</p> <p>2/Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.</p>	<p>Urząd Gminy, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, Policja, Ochotnicza Straż Pożarna</p>	3	<p>Działalność prewencyjna i profilaktyczna na terenie placówek oświatowych realizowana przez służby mundurowe.</p>
6.	Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	1/ Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury	Urząd Gminy, GOPS		<p>Zatrudnienie pracownika socjalnego.</p> <p>Mobilizowanie społeczności lokalnej do zwiększenia aktywności</p>

		socjalnej, 2/ Wyzwalanie aktywności obywatelskiej, 3/ Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.		3	obywatelskiej i współpracy na gruncie społecznym.
--	--	--	--	---	---

SYNTETYCZNA KARTA WYNIKÓW MONITORINGU I EWALUACJI

Nr raportu: **1**

Okres objęty raportem: **styczeń 2020 r. – grudzień 2020 r.**

Podmiot opracowujący raport: **Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji**

Opis działań zrealizowanych w okresie objętym raportem, zgodnie z wytyczonymi w strategii celami strategicznymi:

Cele strategiczne	Średnia ocena realizacji działań w danym obszarze w 2020	Rekomendacje do dalszych działań
<i>1. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom</i>	3	<ul style="list-style-type: none"> - Motywowanie i aktywizowanie osób nieaktywnych zawodowo, w tym osób młodych do podjęcia zatrudnienia. - Edukacja osób młodych, w tym włączenie placówek oświatowych w budowanie aktywnych postaw na rynku pracy. - Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, wspierającego finansowo gminę w zakresie dożywiania, w celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku. - Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebujących, w celu dostarczania żywności osobom najbardziej potrzebującym w formie paczek i/lub posiłków oraz realizacja działań towarzyszących.
<i>2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży</i>	5	<ul style="list-style-type: none"> - Udzielanie rodzinom konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, mediacyjna, terapeutyczna), - Wzmacnianie świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodziny współpracy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

		<ul style="list-style-type: none"> -Kontynuowanie usług świadczonych przez asystenta rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych), -Wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. -Działania na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych przemocą realizowane w ramach "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Rytyro na lata 2015-2020".
3. <i>Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym</i>	5	<ul style="list-style-type: none"> -Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym pomocy finansowej. -Tworzenie grup wsparcia dla osób w wieku senioralnym i z niepełnosprawnościami. -Koordynacja działań z placówkami służby zdrowia, w celu łatwiejszego dostępu do świadczeń zdrowotnych. -Aktywizowanie obu grup do czynnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez uczestnictwo w instytucjonalnych formach wsparcia dziennego. - Świadczenie pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. -Podejmowanie wszelkich możliwych działań, zapobiegających występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego. - Przeprowadzenie projektu socjalnego "Aktywny senior to ja!" skierowanego do seniorów zamieszkujących na terenie gminy Rytyro.
4. <i>Zapewnienie mieszkańcom, równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie</i>	4	<ul style="list-style-type: none"> -Organizowanie akcji prewencyjnych i profilaktycznych. -Tworzenie warunków do samodzielności poprzez rozwój kompleksowego systemu usług specjalistycznych, w tym rehabilitacyjnych. -Współpraca z organizacjami pozarządowymi - wsparcie w usamodzielnianiu osób z niepełnosprawnościami. - Działania na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych przemocą realizowane w ramach "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Rytyro na lata 2015-2020". - Działania na rzecz rodzin i dzieci dotkniętych problemem alkoholizmu realizowane w ramach pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rytyro.
5. <i>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie</i>	4	Działalność prewencyjna i profilaktyczna na terenie placówek oświatowych realizowana przez służby mundurowe.
6. <i>Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego</i>	3	Przewiduje się realizację projektów socjalnych, poprawę integracji mieszkańców, spotkania w ramach grup wsparcia, rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej.

Informacje o problemach związanych z realizacją działań: ***Średnia skuteczność realizacji założeń strategii na niektórych obszarach.***

Wprowadzone modyfikacje (jeśli wystąpiły) w realizacji zapisów strategii: Brak modyfikacji.
Ocena skuteczności realizowanych działań (na skali pięciostopniowej): 4,0
Ocena efektywności działań (na skali pięciostopniowej): 3,00 (Wkład pracy jest niewspółmierny do uzyskiwanych rezultatów)
Ocena trafności wybranych działań (na skali pięciostopniowej): 3,9 (Wybór działań strategicznych determinowany był potrzebą wzmocnienia realizacji zadań we wskazanych obszarach).
Działania jakie zostaną zrealizowane w najbliższym okresie w ramach realizacji strategii: 1/ Realizacja projektu „Aktywny senior to ja” dla 30 seniorów 2/ Poprawa relacji wewnątrzrodzinnych. 3/ Integracja mieszkańców Gminy.

POZIOM REALIZACJI WSKAŹNIKÓW WYZNACZONYCH W STRATEGII

Celem działań monitoringowych było także przeanalizowanie zestawu wypracowanych na potrzeby strategii kluczowych wskaźników realizacji strategii pod kątem ich trafności doboru i użyteczności.

Poniżej te wskaźniki, które uznano za istotne w procesie monitoringu wraz z danymi za 2020 r.

Rok 2020:

Lp.	Wskaźniki monitorowania realizacji celów strategicznych:		Skala realizacji 0-5
			0- bardzo niski stopień realizacji 1- niski stopień realizacji 2- średni stopień realizacji 3- dobry stopień realizacji 4- wysoki stopień realizacji 5- bardzo wysoki stopień realizacji
1.	liczba osób w rodzinach, którym decyzją przyznano świadczenie	248	2
2.	liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń,	126	3
	liczba osób, którym przyznano świadczenie	155	4
3.	liczba punktów/instytucji doradzających osobom, które chcą założyć własną działalność gospodarczą w gminie,	1	2
4.	liczba punktów doradztwa dla małych i średnich		

	przedsiębiorstw (MŚP) w gminie,	0	0
5.	liczba uczniów korzystających ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej,	17	2
6.	liczba rodzin objętych nadzorem kuratora,	7	5
7.	liczba grup wsparcia, grup samopomocowych dla mieszkańców, które działały w danym roku kalendarzowym w gminie,	0	1
8.	liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pomoc prawną i obywatelską dla mieszkańców gminy,	1	1
9.	liczba i rodzaj punktów/ instytucji świadczących pozostałą pomoc mieszkańcom gminy np. psycholog, wsparcie w kwestiach wychowawczych, wsparcie dla osób niepełnosprawnych itp.	1	1
10.	liczba i rodzaj przedsięwzięć organizowanych w partnerstwie (formalnym lub nieformalnym) przez podmioty lokalne np. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły i biblioteka, PUP, Ośrodek Kultury – wskaźnik do przemyślenia na kolejny etap monitoringu	4	4
11.	liczba programów profilaktycznych dla mieszkańców,	0	0
12.	liczba organizacji pozarządowych faktycznie działających na terenie gminy (stowarzyszenia, koła itp.)	8	5
13.	liczba świetlic środowiskowych w gminie,	0	0
14.	liczba świetlic wiejskich	1	2
15.	liczba projektów realizowanych przez GOPS,	1	2
16.	liczba projektów realizowanych przez PUP,	0	0
17.	liczba lekarzy POZ i specjalistów w gminie,	2+4	4
18.	liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	10	2
19.	liczba osób/ mieszkańców gminy zatrudnionych w ZAZ liczba osób objętych usługami WTZ, <u>ŚDS</u>	6	1
Wskaźnik realizacji			41/100

Tabela do wskaźnika nr 2. Powody przyznania pomocy społecznej w roku 2020:

L.p.	Powód przyznania pomocy	2020 rok
1.	Ubóstwo	47
2.	Bezdomność	0
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	19
4.	Wielodzietność	19
5.	Bezrobocie	12
6.	Niepełnosprawność	31
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	11
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5
9.	Alkoholizm	1
10.	Narkomania	0
11.	Zdarzenia losowe	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	0
13.	Przemoc w rodzinie	2

Źródło: dane GOPS Rytno (stan na 31.12.2020)

Tabela do wskaźnika nr 3. Liczba osób bezrobotnych w gminie Rytno w roku 2020

L.p.	Reintegracja społeczno - zawodowa	2020 rok
1.	Liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontaktem socjalnym w KIS	0
2.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	15

Źródło: dane GOPS Rytno (stan na 31.12.2020)

Diagnoza i monitoring problemów społecznych za rok 2020

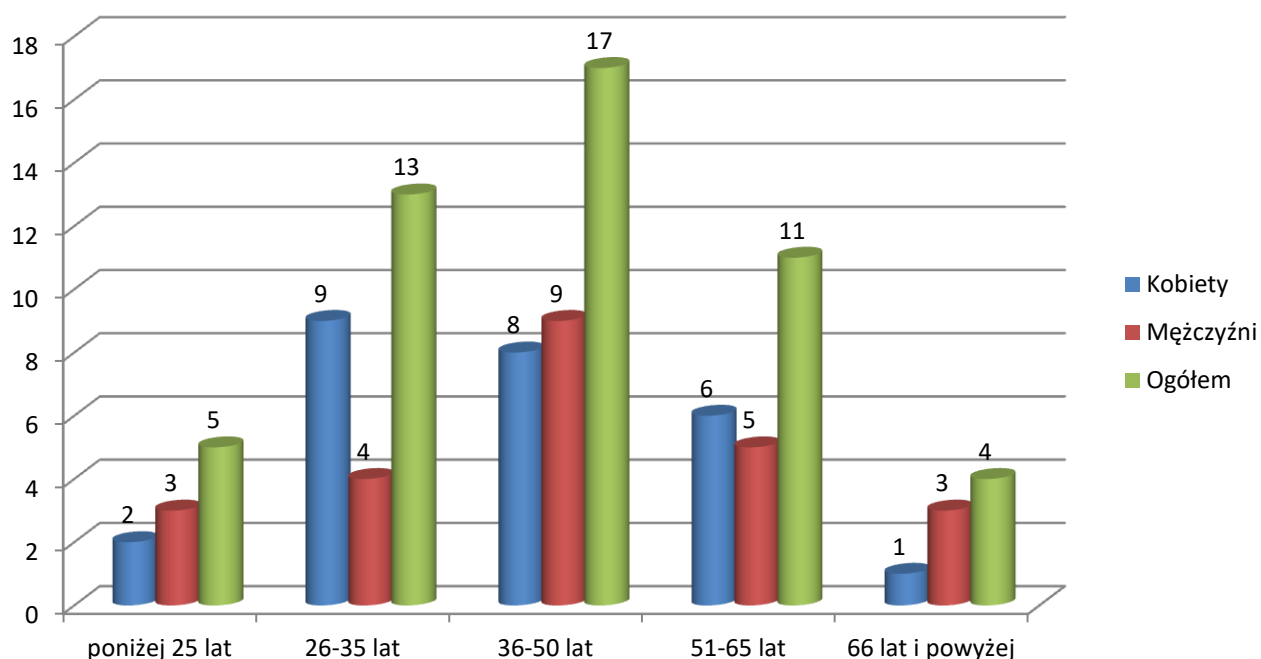
W roku 2020 r. za pomocą anonimowej ankiety przeprowadzono analizę problemów społecznych na terenie Gminy Rytra. W badaniu wzięło udział 50 mieszkańców Rytra, w tym 26 kobiet i 24 mężczyzn.

Większość problemów społecznych, zwłaszcza tych, których skutki są odczuwane przez ludzi, jest przez nich dostrzegana i uznawana za zjawiska negatywne. Przy czym odczucia społeczne mogą być w tym względzie subiektywne. Nie zawsze więc odczucia społeczne muszą być adekwatne do realnej skali problemów społecznych i ich skutków.

Diagnoza i monitorowanie problemów społecznych powinny uwzględniać zarówno poziom, jak i możliwości zaspokajania potrzeb społecznych oraz są niezbędne do tego, aby prowadzić skuteczne i użyteczne działania służące ich rozwiązywaniu.

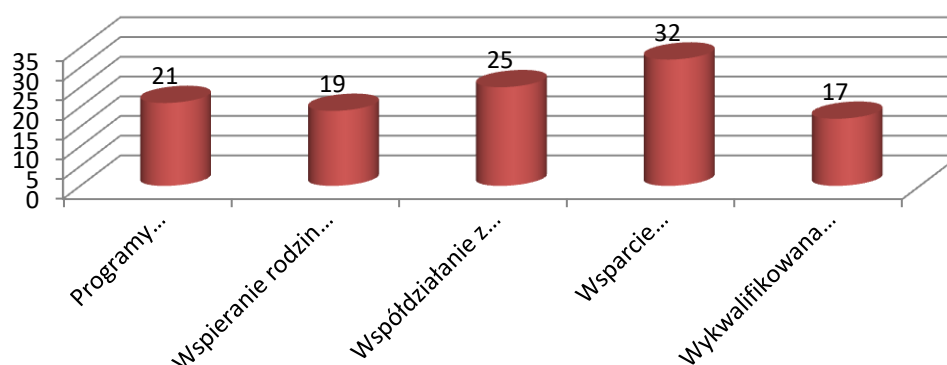
Poniżej przedstawia się wyniki badań ankietowych, zobrazowanych wykresami z określonymi wartościami procentowymi, wynikającymi z zestawienia odpowiedzi udzielonych przez respondentów.

Poniższy wykres przedstawia ile osób, jakiej płci i w jakim przedziale wiekowym zostało przebadane.

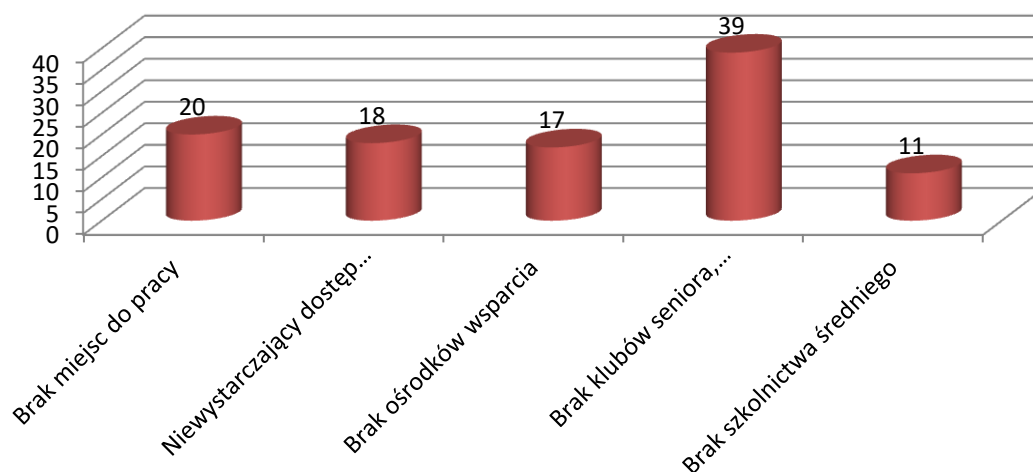
Za pomocą ankiety zbadano jakie opinie posiadają mieszkańcy na temat mocnych i słabych stron gminy poddając ocenie zasoby Rytra.

Pytanie 1. Jakie są mocne strony działań Gminy w zakresie pomocy rodzinie w tym dzieciom, młodzieży i osobom starszym?

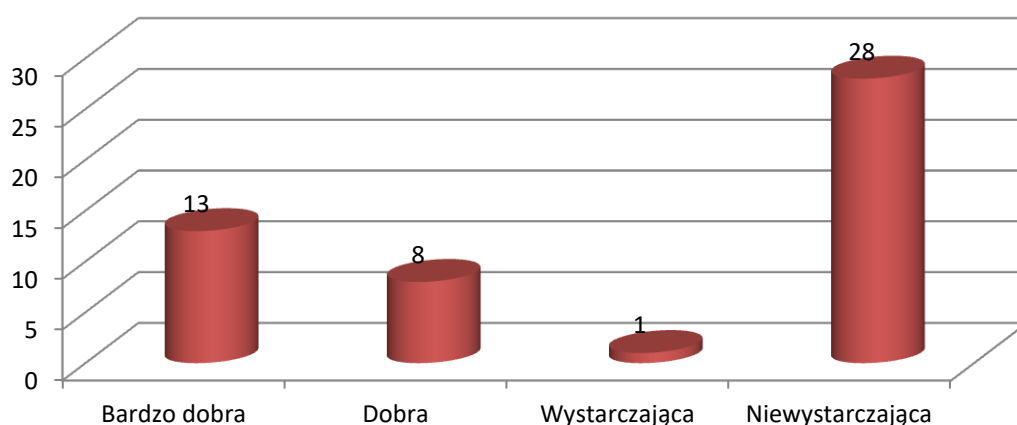
Zdaniem badanych, najmocniejszą stroną Gminy w wspieraniu swoich mieszkańców jest pomoc materialna i finansowa Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rytrze, wysoko ocenione zostało również współdziałanie Gminy z innymi instytucjami takimi jak Szkoła, Kościół, Policja, GOPS itd.

Pytanie 2. Jakie są słabe strony działań Gminy w zakresie pomocy rodzinie w tym dzieciom, młodzieży i osobom starszym?

Powyższy wykres przedstawia słabe strony wspierania rodzin w Gminie. W ocenie badanych - 39 osób wskazało, że największym problemem jest brak świetlic, domu kultury czy klubu seniora na terenie Rytra. Na końcu uplasował się brak szkolnictwa średniego w Rytrze. Na terenie Gminy działa Przedszkole i Szkoła Podstawowa.

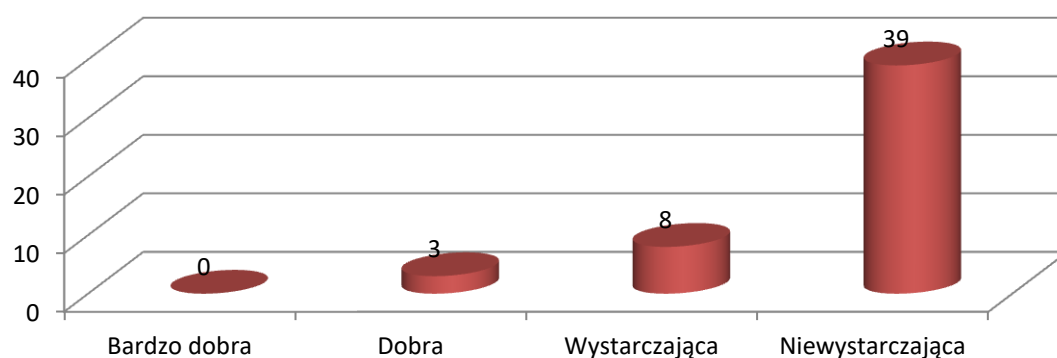
Pytanie 3. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Ocenie poddana została również dostępność do placówek służby zdrowia. Duża liczba badanych bo aż 28 osób uznała, że jest niewystarczająca. Tylko jedna osoba stwierdziła, że dostęp do służby zdrowia jest wystarczający.

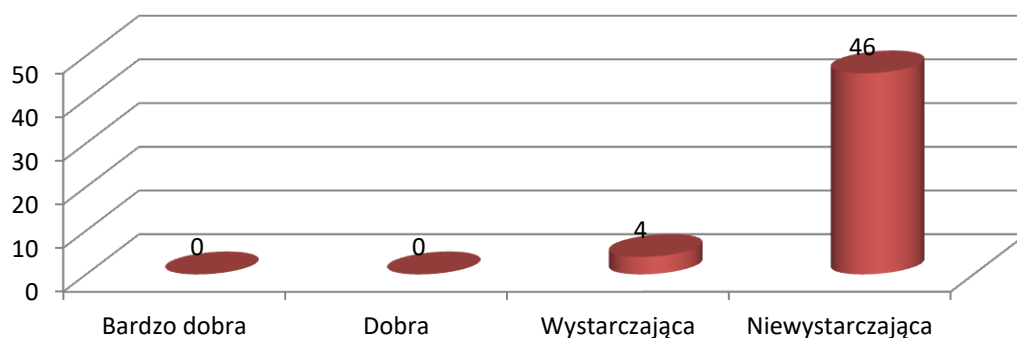
Na terenie Rytra funkcjonuje jeden niepubliczny Ośrodek Zdrowia "Telmed", który oferuje bezpłatne świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W budynku Ośrodka znajduje się również Poradnia Ginekologiczna, Poradnia Hepatologiczna, Poradnia Okulistyczna i poradnia stomatologiczna.

Pytanie 4. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi?

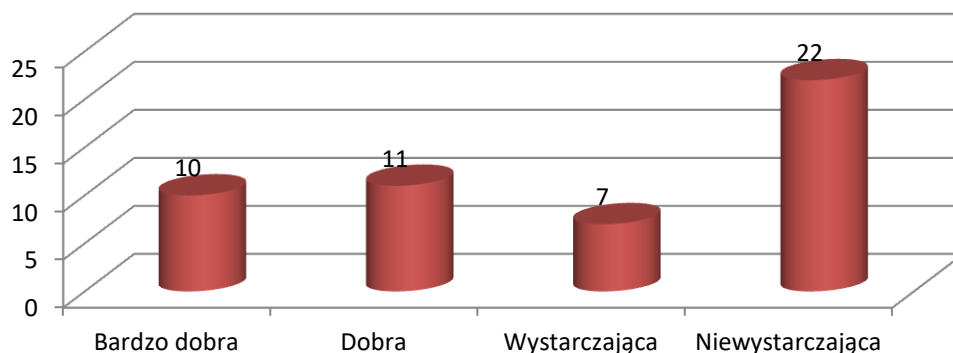
Dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi plasuje się na niewystarczającym poziomie. Na terenie Gminy brak jest placówek świadczących usługi rehabilitacyjne. Najbliższa instytucja rehabilitacyjna znajduje się około 5 km od centrum Rytra, a wspierająca tj. Środowiskowy Dom Samopomocy około 10 km.

Pytanie 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

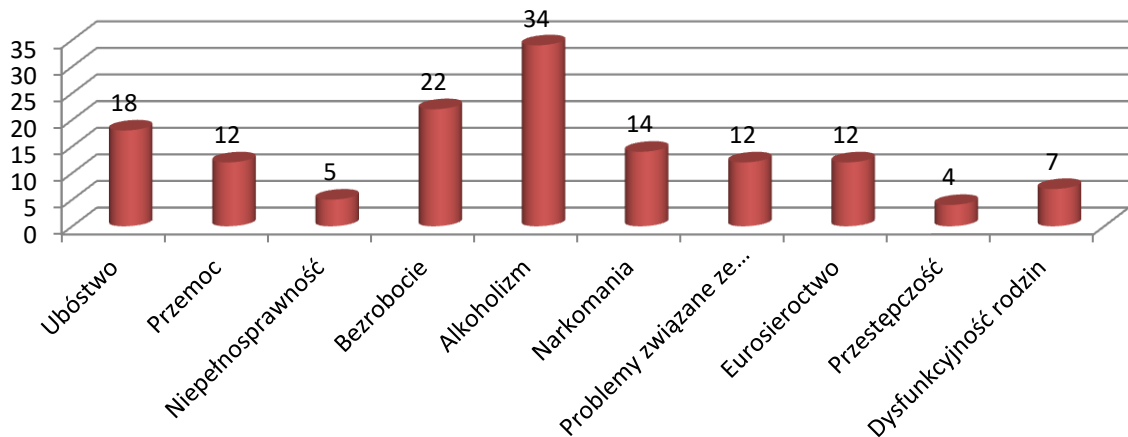
46 osób wśród badanych uznało za niewystarczający dostęp do placówek kulturalnych w gminie. Jedynie 4 ankietowanych określiło, że dostęp ten jest wystarczający. Gmina Rytro nie posiada żadnych instytucji kulturalnych typu kino, teatr, dom kultury i świetlica. Działa jedynie Biblioteka Publiczna.

Pytanie 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo - rekreacyjnych?

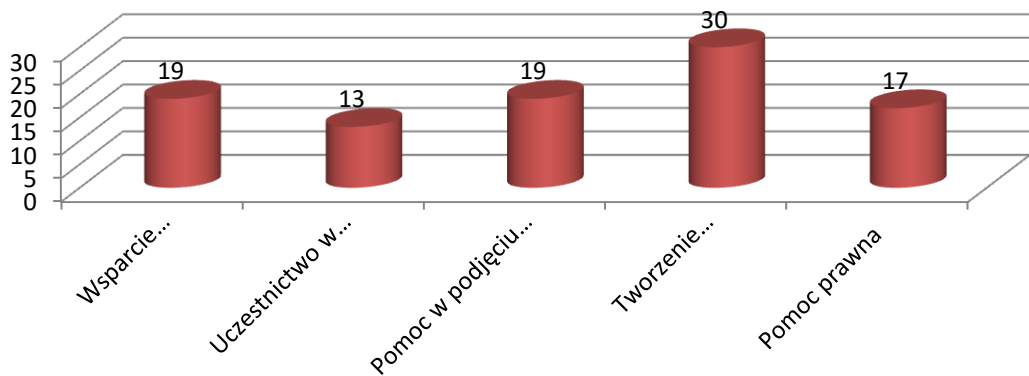
Na terenie Gminy jest Hala Widowiskowo-Sportowa, boisko sportowe, "siłownia pod chmurką", place zabaw. Ponadto w hotelu Perła Południa znajduje się basen i siłownia, do którego mają dostęp również mieszkańcy. W okresie zimowym działa stok narciarski i lodowisko. Pomimo tego większość - 22 osoby badane uznały za niewystarczający dostęp do obiektów sportowo- rekreacyjnych. 11 osób stwierdziło, że dostępność jest dobra, a 10, że bardzo dobra.

Pytanie 7. Według Pani/Pan opinii jakie problemy społeczne występują na terenie gminy Rytro?

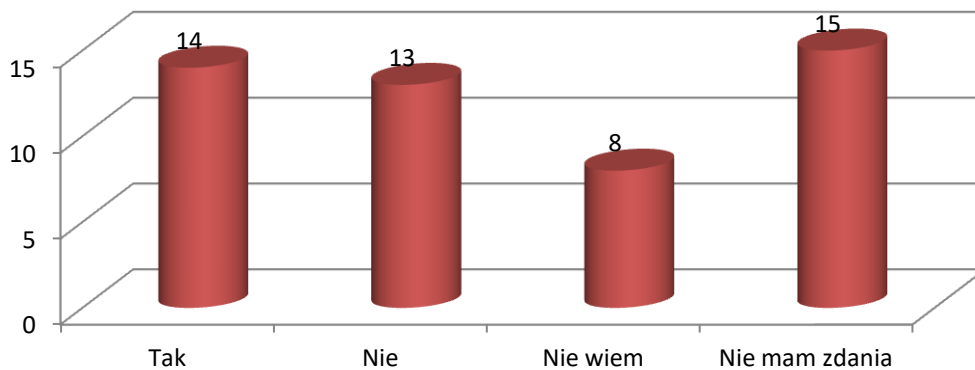
Problemy społeczne definiowane są jako naruszenie norm społecznych. Wpływają negatywnie na funkcjonowanie społeczeństwa oraz stanowią przeszkodę w realizacji celów. Na podstawie powyższego wykresu wynika, że najczęściej występującym problemem społecznym na terenie Rytra jest alkoholizm. Zaraz po nim występuje bezrobocie oraz ubóstwo. W miejscowości funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz są prowadzone spotkania Grupy AA.

Pytanie 8. W jaki sposób według Pani/Pana należy wspierać rodziny dotknięte problemami społecznymi?

W opinii ankietowanych - 30 osób wskazało, że najlepszym sposobem wspierania rodzin dotkniętych problemami społecznymi jest tworzenie placówek oświatowo - wychowawczych i kulturalnych. To sposób na to by rodziny miały możliwość rozwijania swoich pasji, spędzania wolnego czasu poza domem. Takie placówki są idealne dla osób w każdym przedziale wiekowym, mogą przyczynić się do zmniejszenia bądź wyeliminowania problemów społecznych.

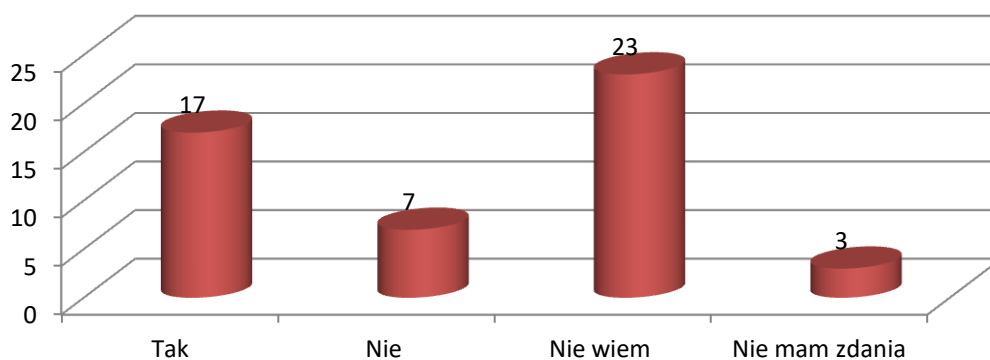
Pytanie 9. Czy rodziny z terenu gminy Rytro, które borykają się z problemami społecznymi są zagrożone wykluczeniem społecznym?

Kolejną istotną kwestią było temat wykluczenia społecznego osób zmagających się z problemami społecznymi. Wykluczenie społeczne definiowane jest jako niemożność udziału w życiu m.in. społecznym i kulturowym oraz stanowi przeszkodę w prawidłowym funkcjonowaniu.

Na podstawie powyższego wykresu wynika, że 15 ankietowanych nie ma zdania natomiast 14 osób stwierdziło, że takie zagrożenie istnieje natomiast 13, że nie ma. Biorąc pod uwagę przedstawione wyniki, mieszkańcy nie są do końca świadomi, że w ich miejscowości wykluczenie społeczne może mieć lub już ma miejsce.

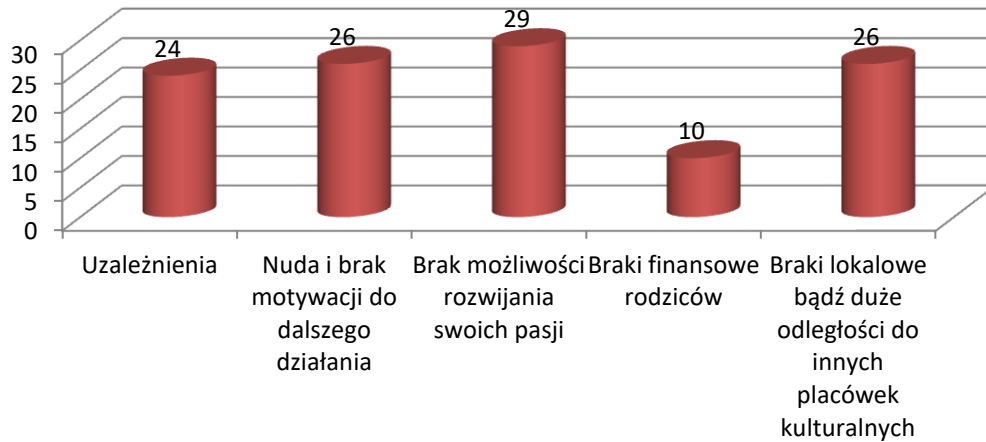
Pytanie 10. Czy prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży na terenie gminy Rytro jest zagrożony?

Problemy natury społecznej jak też inne czynniki, mogą przyczynić się do zakłócenia swobodnego rozwoju dzieci i młodzieży, dlatego ważne jest aby stworzyć jak najlepsze warunki aby zniwelować wszystkie zagrożenia.

Na zadane pytanie - 23 ankietowanych odpowiedziało, że nie posiada wiedzy na temat zagrożenia rozwoju dzieci i młodzieży na terenie gminy Rytro natomiast 17 osób potwierdziło, że takie zagrożenie jest możliwe.

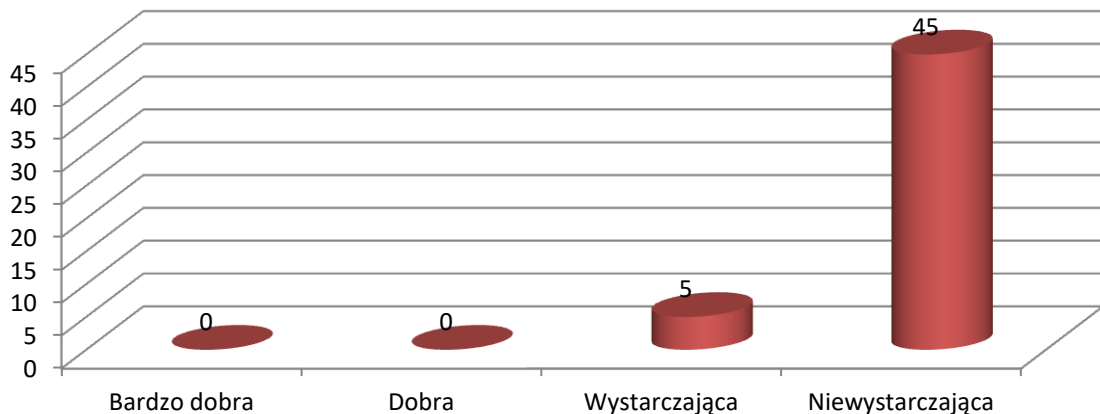
Pytanie 11. Jaki czynnik utrudnia prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w gminie?

W odpowiedzi na zadane pytanie dotyczące przyczyn utrudniających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w gminie, ankietowani zgodnie stwierdzili, że czynnikiem najbardziej za to odpowiedzialnym jest brak możliwości rozwijania swoich pasji.

Ankietowani wskazali także równorzędnie nudę i brak motywacji do dalszego działania oraz braki lokalowe bądź duże odległości do innych placówek kulturalnych.

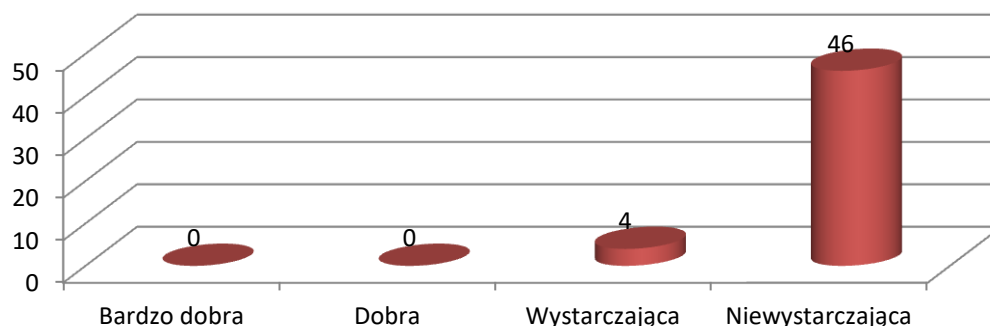
Pytanie 12. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

Czas wolny jest czasem, w którym można realizować wybrane przez siebie zajęcia. To ważny aspekt, który pozwala na zrelaksowanie się i rozwijanie ulubionych pasji. Szczególnie u dzieci i młodzieży ten czas wolny jest potrzebny. Brak pomysłu i nuda mogą przyczynić się do złego zachowania i doprowadzić do negatywnych sytuacji.

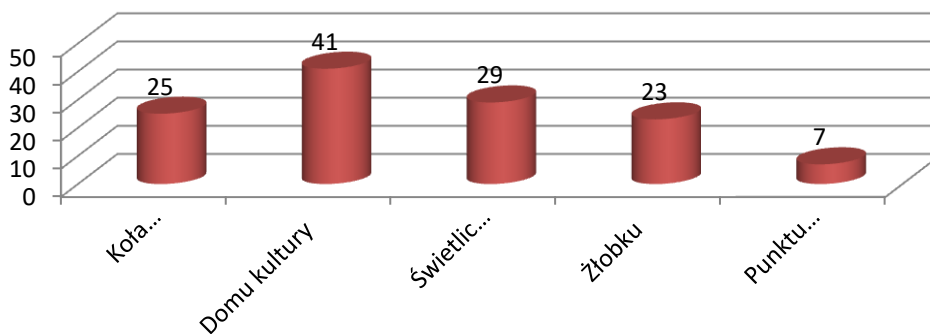
Na pytanie jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie Gminy Rytro - większość bo aż 45 osób odpowiedziało, że niewystarczająca.

Pytanie 13. Jaka jest organizacja czasu wolnego dla osób starszych w gminie?

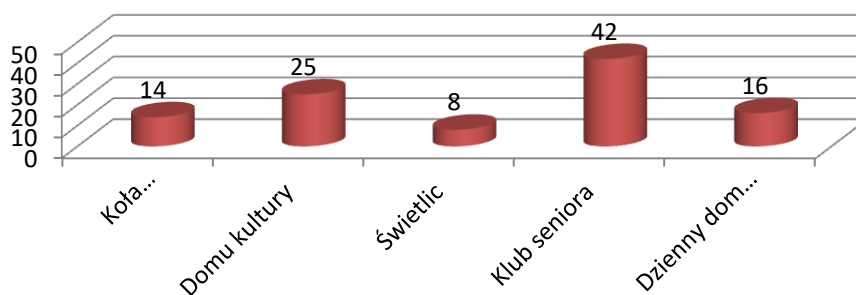
Czas wolny niezaprzeczalnie potrzebny jest także osobom starszym, którzy pochłonięci opieką nad wnukami, zapominają o tym, że oni także zasługują na odpoczynek i przyjemności. Okres starości nie powinien kojarzyć się ze starszą osobą, siedzącą przed telewizorem jako jedynym źródłem rozrywki. Powyższy wykres przedstawia na jakim poziomie znajduje się czas wolny seniorów z terenu Gminy Rytró. Otóż aż 46 ankietowanych stwierdziło, że jego organizacja jest niewystarczająca. Jedynie 4 osoby miały odmienne zdanie.

Pytanie 14. Jakich instytucji i stowarzyszeń wspierających wychowanie i opiekę nad dziećmi i młodzieżą brakuje w Rytrze?

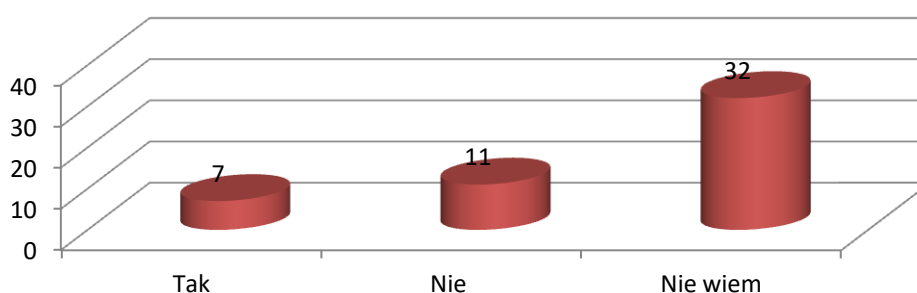
Oprócz domu i najbliższych w procesie wychowania biorą udział też inne instytucje kulturalno - oświatowe takie jak szkoła, przedszkole, kościół. Zapytaliśmy ankietowanych jakich placówek tego typu, ich zdaniem brakuje w Rytrze. Zdecydowana większość bo aż 41 osób odpowiedziała, że Domu Kultury. Pozostałe osoby zwróciły uwagę na brak świetlicy środowiskowej 29 osób, koła zainteresowań 25 osób i żłobka 23 osoby.

Pytanie 15. Jakich instytucji i stowarzyszeń wspierających osoby starsze brakuje w Rytrze?

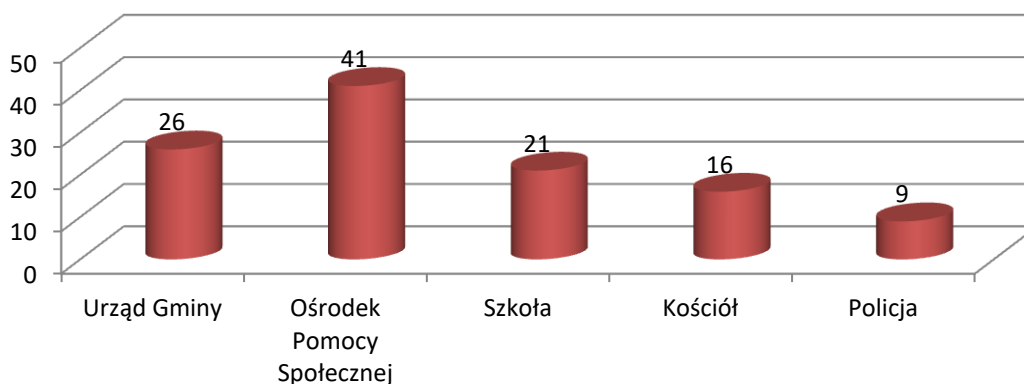
Podobnie w dorosłym życiu pomocne są instytucje dające możliwość spędzania czasu wolnego. Miejsca w których seniorzy mają możliwość się spotkać, porozmawiać pomagają oderwać się od problemów życia codziennego. Wymiana doświadczeń czy poglądów w gronie osób w podobnym wieku poprawia samopoczucie i zaspakaja potrzebę przynależności. Najliczniejsza grupa przebadanych, 47 osób wskazała za najbardziej dotkliwy brak klubu seniora i brak domu kultury 25 osób. Pozostałe osoby wskazały na brak dziennego domu wsparcia 16 osób, kół zainteresowań 14 osób i świetlic 8 osób. Analizując powyższe wyniki wyraźnie widać, że społeczeństwo w Rytrze wyraźnie odczuwa brak miejsc dających możliwość wspólnego spędzania wolnego czasu.

Pytanie 16. Czy w gminie realizowane są działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do mieszkańców gminy Rytró?

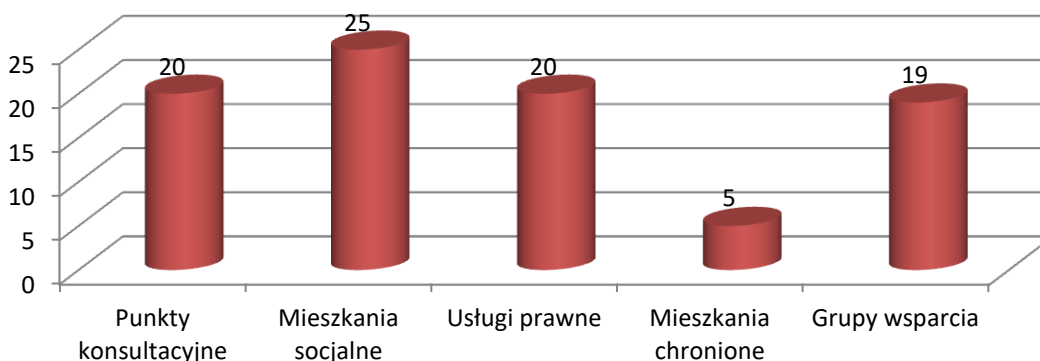
Próbując oceniać wiedzę na temat działań podejmowanych przez instytucje gminne związane z profilaktyką, edukacją i wychowaniem tylko 7 osób wie, że takie działania są realizowane. 11 osób uważa, że w Rytrze nie ma działań profilaktycznych. Pozostali respondenci 32 osoby nie wiedzą o realizacji działań profilaktycznych.

Pytanie 17. Jakie instytucje i organizacje działające na terenie gminy Rytró mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin?

Mieszkańcy Rytra uznali, że główną instytucją, która może polepszyć sytuację rodzin w Rytrze jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W opinii 26 osób kolejną instytucją mogącą przyczynić się do poprawy sytuacji rodziny jest Urząd Gminy Rytró. Badani uważają, że pomoc mogą również: Szkoła - 21 osób, Kościół - 16 osób i Policja - 9 osób.

Pytanie 18. Jakich usług skierowanych do mieszkańców z terenu gminy Rytró brakuje?

Punkt konsultacyjny - to miejsce w którym można uzyskać pomoc w zakresie psychologii, terapii uzależnień i innych niepokojących zjawisk.

Mieszkanie socjalne - to lokal, który pochodzi z zasobów gminy. Ubiegać się o niego mogą zarówno rodziny znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji mieszkaniowej i materialnej jak i osoby samotnie gospodarujące.

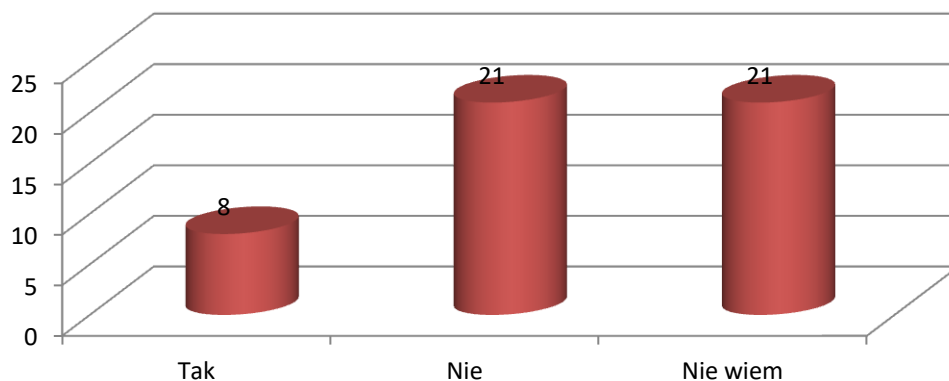
Usługi prawne - to według rozporządzenia UE "usługa doradztwa i reprezentowania we wszelkich postępowaniach sądowych i pozasądowych, redagowania projektów dokumentacji prawnej i aktów prawnych, doradztwo w zakresie certyfikacji (...)" Cyt "Wikipedia".

Mieszkanie chronione - przeznaczone jest dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej, osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych lub chorych nie wymagających umieszczenia w DPS.

Grupa Wsparcia - Trudno jest podzielić się z kimś innym naszymi problemami, jeśli ta osoba nie przeżyła lub nie przeżywa tego, co my.

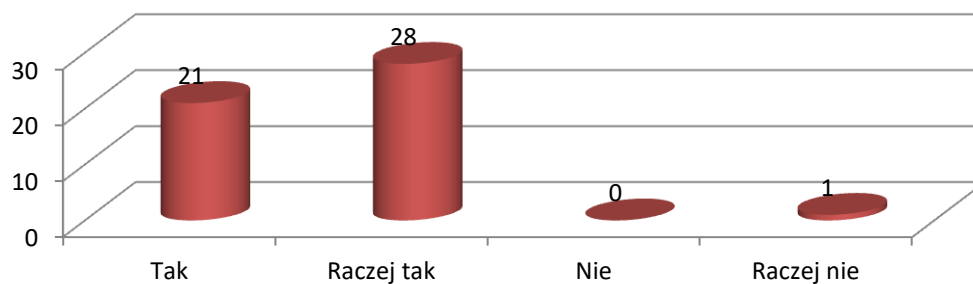
Z powyższego wykresu wynika, że Ryterskiemu społeczeństwu najbardziej doskwiera brak mieszkań socjalnych. Fakt ten wynikać może z tego, że w Gminie zamieszkuje wiele rodzin wielopokoleniowych, które niejednokrotnie mają do dyspozycji niewielką przestrzeń życiową. Na ten stan rzeczy wpływać może również górzyste ukształtowanie terenu. Wiele rodzin mieszka wysoko w górach, dojazd do ich posesji jest utrudniony a zimą niemożliwy. Na brak punktu konsultacyjnego, usług prawnych i grupy wsparcia wskazała niemalże taka sama ilość głosów co świadczy o potrzebach społeczeństwa związanych ze wsparciem merytorycznym specjalistów.

Pytanie 19. Czy słyszała/słyszał Pani/Pan w ostatnim czasie o realizowanych programach socjalnych skierowanych do rodzin i dzieci?

Z odpowiedzi respondentów wnioskować można, że wiedza na temat działań kierowanych do rodzin z dziećmi jest nie wystarczająca, wynikać to może z tego, że działania te zazwyczaj kierowane są do konkretnej grupy osób. W roku 2020 realizowany był projekt socjalny pt. " Aktywny senior to ja!" skierowany do seniorów zamieszkujących na terenie gminy Rytro. W roku 2019 realizowany był projekt socjalny pt. " Świadomy rodzic szczęśliwe dziecko" skierowany do rodzin z dziećmi, z problemami opiekuńczo wychowawczymi.

Pytanie 20. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania?

Poziom bezpieczeństwa w Gminie Rytro, został oceniony przez jej mieszkańców wysoko. Aż 49 ankietowanych uznało, że czuje się bezpieczna w miejscu zamieszkania. Jedna osoba czuje się zagrożona w miejscu swojego zamieszkania.

Podsumowanie i rekomendacje

Strategia realizowana jest zgodnie z przyjętym założeniem – wdrażane są poszczególne jej elementy strategiczne, wszystkie wskazane instytucje realizują swoje zadania.

Niemniej jednak na większą uwagę i dywersyfikację zasługują następujące obszary:

- działania na rzecz osób niepełnosprawnych – należałoby zwiększyć możliwość uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym np. po przez specjalne wsparcie lub ofertę zawodową kierowaną bezpośrednio do tej grupy; dobrym rozwiązaniem mogłoby być wdrożenie programu socjalnego dedykowanego osobom z niepełnosprawnością lub związanego z integracją rodzin w których ona występuje.
- działania związane z występowaniem alkoholizmu – Gmina posiada system wsparcia dla osób i rodzin, których dotyka ten problem, jednak badania wykazują, iż jest to ciągle aktualna kwestia społeczna. Istnieje możliwość uruchomienia silniejszych działań profilaktycznych, przy jednoczesnym zaangażowaniu wszystkich możliwych służb i instytucji.
- wspieranie i promocja przedsiębiorczości – Gmina posiada potencjały w sferze turystycznej i też w tym kierunku jest moderowany jej rozwój, rozbudowanie systemu edukacji i informacji o samej przedsiębiorczości, mogłoby wzmocnić ten obszar.

Przewiduje się dalszą realizację założeń planu w kolejnych latach oraz kompensowanie braków w obszarach, które nie uległy realizacji.

Poziom realizacji celów w roku 2020 zawarty w *RAPORCIE Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY RYTYRO NA LATA 2014-2020*, został oceniony przez Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji Strategii na poziomie **4,10** co wskazuje na tendencje wzrostową porównaniu do roku poprzedniego gdzie poziom realizacji został oceniony na poziomie 3,90.

To punkt wyjścia do dalszych, corocznych procedur monitoringu i ewaluacji. Należy podkreślić, że ocena, poza wartością informacyjną i merytoryczną, ma przede wszystkim charakter testowania modelu autoewaluacji.

Na tym etapie sformułowano następujące rekomendacje dotyczące merytorycznych działań na 2020 rok:

1. Poprawienie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w gminie Rytyro.
2. Podniesienie poziomu integracji i zwiększenie motywacji i aktywności osób niepełnosprawnych.
3. Poprawa sprawności psychofizycznej osób niepełnosprawnych.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin dzieci z niepełnosprawnościami.
5. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego rodzin osób niepełnosprawnych.
6. Zwiększenie koordynacji działań instytucji i organizacji społecznych na poziomie lokalnym oraz pełniejsze wykorzystanie społecznego potencjału.
7. Wsparcie opiekunów osób zależnych poprzez zwiększenie ich kompetencji w prowadzeniu działań pielęgnacyjnych, rehabilitacyjnych.
8. Zaktywowanie rodzin osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Rytyro do udziału w zaplanowanym projekcie socjalnym pn.: „Lokalni bez barier”

Po przeprowadzonym procesie ze względów organizacyjnych rekomenduje się również następujące modyfikacje w *RAPORCIE Z PRZEPROWADZONEGO MONITORINGU I EWALUACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY RYTYRO NA LATA 2014-2020* :

1. Każdy członek Zespołu powinien odnieść się do opracowanego raportu i przedstawić swoje uwagi,
2. Spotkania monitorujące należy przeprowadzać w I kwartale, tak jak planowano, jednak powinny trwać dłużej niż pierwotnie zakładano.
3. Datę/daty spotkania należy ustalić z dużym wyprzedzeniem czasowym, tak, aby każdy z członków Zespołu mógł się stawić osobiście.
4. Raport z monitoringu i ewaluacji, zgodnie z postanowieniami zawartymi w strategii, jest dokumentem publicznie dostępnym (publikowanym na stronie GOPS), do którego każdy zainteresowany mieszkaniec gminy Rytyro lub podmiot działający na jej terenie może wnosić uwagi.

Sporządzili:

Pracownicy socjalni

przy współpracy z Zespołem ds. monitoringu i ewaluacji